

Załącznik do Uchwały Nr XX/141/08
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 27 czerwca 2008 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

CHELSTÓW

CHELSTÓW 2007/2008

Zadanie realizowane w ramach projektu „Dolina Baryczy- rozwój w harmonii z przyrodą” finansowany ze środków UE, SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” Pilotażowy Program LEADER+ Schemat II

Fundacja Doliny Baryczy

ul.Trzebnicka 4b,

56-300 Milicz

www.barycz.pl

fundacja@barycz.pl

**Mieszkańcy i Rada Sołecka sołectwa Chelstów
wspierani przez Burmistrza i Radę Miejską w Twardogórze**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
CHEŁSTÓW**

**POŁOŻONEJ W GMINIE MIEJSKO -WIEJSKIEJ TWARDOGÓRA
NA DOLNYM ŚLĄSKU**

Na lata 2008-2015

**Opracowany zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i AGENDY 21
PLAN REALIZUJE STRATEGICZNE ZAMIERZENIA ROZWOJU
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY TWARDOGÓRA**

CHEŁSTÓW 2007/2008

„Plan Odnowy Miejscowości Chełstów” powstał dzięki zaangażowaniu, poświęceniu czasu i wiedzy osób reprezentujących społeczność Naszej Wsi. W odpowiedzi na prośbę Rady Sołeckiej, władz Gminy i Fundacji Doliny Baryczy, wzięły one aktywny udział w warsztatach. Podczas spotkań mieszkańcy reprezentujący społeczność lokalną, lokalnych liderów, radnych, przedsiębiorców sami opracowali Plan, korzystając jedynie z pomocy zewnętrznych konsultantów i moderatorów.

Autorami Planu Odnowy Miejscowości CHEŁSTÓW są jej mieszkańcy, którzy poświęcili czas i zaangażowali się w bezpośrednią pracę nad jego opracowaniem

Metoda pracy nad dokumentem została opracowana przez Andrzeja Ruszlewicza, na podstawie materiałów UMBRELLA PROJECT UNDP.

Pomocy w postaci edukacji, konsultacji, moderowania prac warsztatowych oraz redakcji dokumentu udzieliła Fundacja Doliny Baryczy.

Konsultant prowadzący i moderator:

Mariusz Foryś, Targoszyn, tel. 0691 130 008, e-mail: mariuszforys@op.pl

Autorzy fragmentów opracowania:

Aleksandra Arndt i Michał Czech – studium architektoniczno krajobrazowe wsi i fotografie

SPIS TREŚCI

	Strona
WSTĘP	6
Informacje ogólne	6
Metoda pracy	9
CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI ORAZ PLANOWANE KIERUNKI JEJ ROZWOJU	11
Opis ogólny miejscowości	11
Planowane kierunki rozwoju miejscowości	11
Wizja rozwoju	12
Cele rozwoju	13
Działania i planowane przedsięwzięcia	14
Powiązanie z planami i działaniami realizowanymi w gminie i regionie	16
INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	17
Położenie i zabudowa	17
Środowisko przyrodnicze	17
Gleby	17
Klimat	19
Dziedzictwo kulturowe	19
Mieszkańcy i ich aktywność	19
Aktywność gospodarcza	19
OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ MIEJSCOWOŚCI	20
Analiza SWOT	21
Problemy rozwoju miejscowości	22
OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ	23
REALIZACJA PLANU	29
Zasady realizacji planu	29
Sposoby monitorowania, oceny i aktualizacji planu	29
Komunikacja społeczna	30

WSTĘP

Informacje ogólne

Plan Odnowy Miejscowości Chelstów stanowi wypracowaną przez jej mieszkańców próbę zdefiniowania kierunków dalszego rozwoju wsi, będącą odpowiedzią na wyzwania stawiane szczególnie małym miejscowością w dobie XXI wieku. Podczas opracowania Planu przyjęliśmy, że będą nami kierowały dwa podstawowe uwarunkowania:

- o Zasady zrównoważonego rozwoju.
- o Zasady Agendy 21.

Zasady zrównoważonego rozwoju zostały przez nas wszystkich ustanowione w 1997 roku, w którym przyjęliśmy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 5 Konstytucji jest zapisane: "Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju". "Władze Publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom" (art. 74). Idea zrównoważonego rozwoju wynika z konieczności sprostania wyzwaniom nowego tysiąclecia. Po żywiołowym rozwoju przemysłowym, nieograniczonym korzystaniem z zasobów naturalnych i beztróskim zanieczyszczaniu i przekształcaniu środowiska przyrodniczego, przyszedł czas na refleksję i zmianę postaw. Zauważyliśmy, że prawa rządzące światem żywym w równej mierze dotyczą nas jak i każdej żywej istoty na naszej planecie. Po zachwycie rozwojem technologii i okresem wiary, że nasz umysł pozwoli nam panować nad prawami natury wiemy, że zbliżają się granice, których nie możemy przekroczyć. Życie bez wody zdanej do picia, gleb dających nam bezpieczną żywność, czy roślin odnawiających zasoby tlenu jest niemożliwe. Ten uproszczony przykład to tylko niewielki ułamek skomplikowanych powiązań i zależności między człowiekiem a innymi organizmami i zjawiskami warunkującymi życie na Ziemi.

Przyjęta przez nas zasada **zrównoważonego rozwoju to zgoda na rozwój gospodarczy i społeczny w harmonii z poszanowaniem przyrody**. Granicą podejmowanych działań powinno być zagrożenie dla środowiska przyrodniczego. Podstawowa zasada zrównoważonego rozwoju "myśleć globalnie, działać lokalnie" powinna przejawiać się we wszystkich naszych działaniach, także polityków i władz. Obszar i środowisko przyrodnicze, w którym teraz żyjemy, za chwilę będzie musiał służyć naszym potomkom. Czy pozostawimy im szansę na godne i spokojne życie? Czy oni zrozumieją, że muszą toczyć wojny o czystą wodę, bo my chcieliśmy mieć jeszcze jeden luksusowy samochód? Czasami trzeba tylko trochę dobrej woli, aby postępować zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Szacunek dla środowiska przyrodniczego to cecha, która zachowała się w wielu umysłach mieszkańców takich małych miejscowości jak nasza wieś. Codzienne od małego dziecka obcowanie z naturą, która jest tuż obok nas, na podwórku czy za płotem, uczy szacunku dla każdej żyjącej istoty.

Czym na poziomie wsi i społeczności lokalnych jest zrównoważony rozwój?

Zrównoważony rozwój wsi to taki kierunek rozwoju społecznego i gospodarczego, który w zaspokojeniu potrzeb naszych mieszkańców nie doprowadza do zniszczenia środowiska przyrodniczego. Taki rozwój nie oznacza zahamowania procesów gospodarczych we wsi kosztem działań chroniących środowisko. Wprost przeciwnie – oznacza harmonijny, zrównoważony rozwój w wymiarze ekologicznym, ekonomicznym i społecznym z pełnym uwzględnieniem ładu przestrzennego.

Podstawą są trzy zasady:

1. Równość szans w dostępie do zasobów i odprowadzania zanieczyszczeń - filozofia sprawiedliwości międzypokoleniowej.
2. Równość szans pomiędzy człowiekiem i przyrodą. Funkcjonowanie cywilizacji ludzkiej z zachowaniem trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz z ochroną różnorodności biologicznej.
3. Równość szans między tym, co lokalne a ponad lokalne. Potrzeby ogólnospołeczne są zaspokajane na równi z potrzebami lokalnych społeczności.

Dążąc do zrównoważonego rozwoju powinniśmy uruchomić i kontynuować takie podstawowe procesy jak:

- Ograniczenie zużywania odnawialnych zasobów do granic możliwości ich odtwarzania.
- Ograniczenie zużywania nieodnawialnych zasobów do skali pozwalającej na zastępowanie ich poprzez odpowiednie substytuty.
- Stopniowe eliminowanie substancji niebezpiecznych i toksycznych.
- Utrzymywanie skali emisji zanieczyszczeń i zakłóceń tak, aby nie przekroczyć pojemności asymilacyjnej środowiska.
- Stała ochrona różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazu, ekosystemów, gatunków i genów.
- Uspołecznienie procesów podejmowania decyzji na różnych poziomach, poczynając od parlamentu kończąc na samorządach i społecznościach lokalnych.
- Tworzenie warunków dla zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego każdego człowieka.

Szansę na zrównoważony rozwój w wiosce zależą od wielu czynników:

- Mieszkańcy wsi i władze gminy muszą posiadać silną wolę opracowania i wdrożenia strategii zrównoważonego rozwoju gminy i planu odnowy miejscowości.
- Rada sołecka i rada gminy, są głównymi animatorami rozwoju swoich "małych ojczyzn", na nich spoczywa pobudzanie, organizowanie i realizacja działań zrównoważonego rozwoju.
- Podstawą powodzenia jest wysoka świadomość ekologiczna społeczeństwa.
- Społeczność lokalna musi rozumieć i aktywnie wspierać realizację działań przyjętych w Planie Odnowy Miejscowości.
- Żadne plany nie mogą być skutecznie realizowane bez aktywnego udziału mieszkańców.

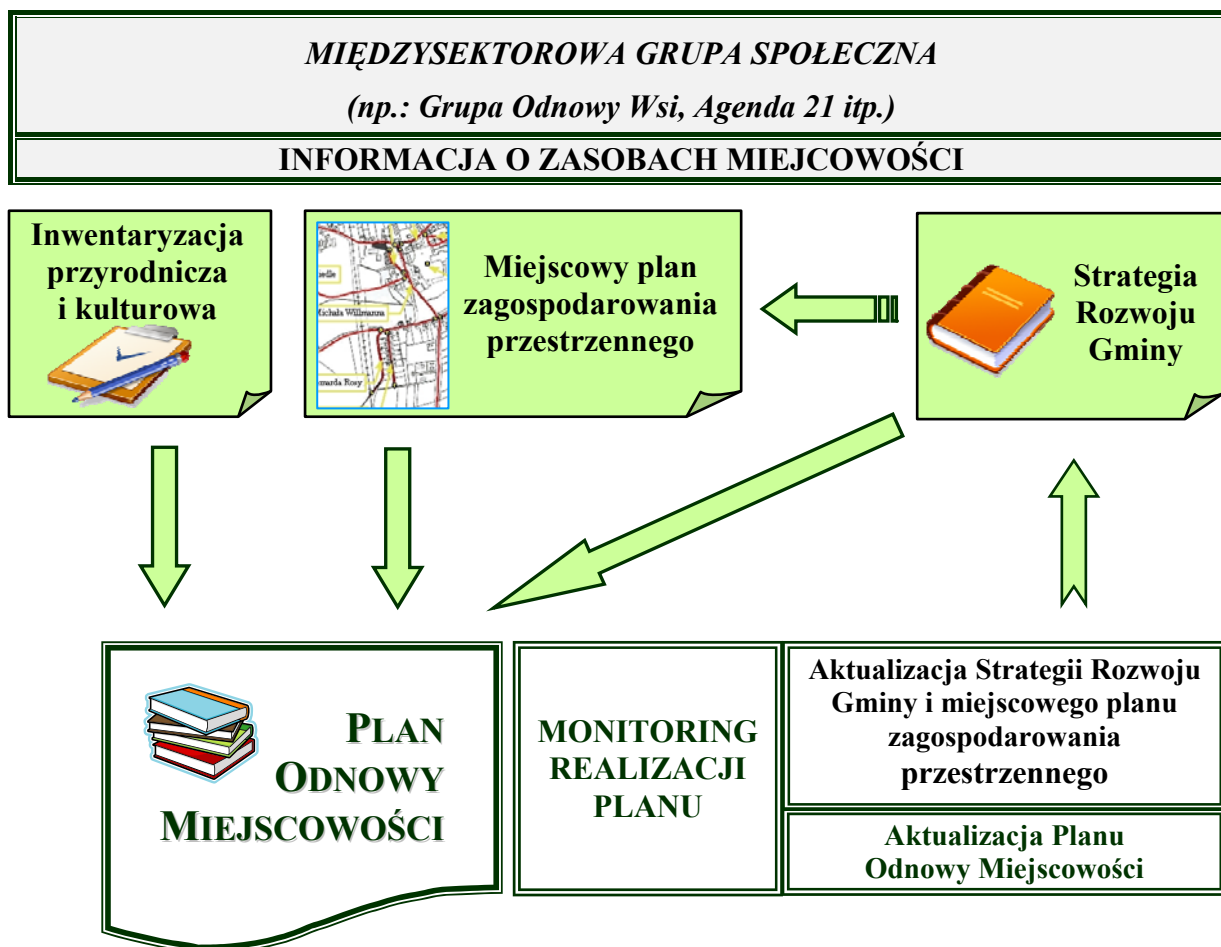
Agenda 21 to dokument przyjęty na Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro w 1992 roku (również przez Polskę) i określany jako program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w perspektywie XXI wieku. Agenda 21 uwzględnia globalną, krajową i lokalną (gminną, wiejską) skalę działań w sferze ekologicznej, społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalna Agenda 21 to uspołeczniony, partnerski i dynamiczny proces planowania zmierzający do osiągnięcia celu, jakim jest trwały i zrównoważony rozwój wsi. Lokalna Agenda 21 oznacza w praktyce konieczność budowania we wsi:

- Współpracy partnerskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju między samorządem, mieszkańcami, biznesem, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami.
- Systemu informacji o zasobach wsi (w tym przyrodniczych, kulturowych).
- Planu odnowy miejscowości opartego na zrównoważonym rozwoju.
- Systemu społecznego monitoringu realizacji Planu (lokalnej Agendy 21).

LOKALNA AGENDA 21

Mieszkańcy miejscowości Chełstów podjęli decyzję o opracowaniu planu odnowy własnej miejscowości zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i w oparciu o zasady Agendy 21. Pracę nad Planem prowadziła grupa mieszkańców, tworząc podstawy do stworzenia międzysektorowej grupy społecznej na rzecz wprowadzania zrównoważonego rozwoju we wsi. Pragniemy włączyć się, w rozwijane od wielu lat w ramach wspólnoty europejskiej działania, nazywane popularnie odnową wsi. Istotna dla nas jest pomoc w realizacji Planu w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 - OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej oraz OŚ 4 LEADER.

Jest to dla nas jedno z ważniejszych źródeł realizacji planu, ale zdajemy sobie sprawę, że pełna realizacja przyjętych celów wymaga od nas samych dużej aktywności, a także poszukiwania innych źródeł pomocy.

Idea odnowy wsi w Europie Zachodniej¹ zrodziła się w wyniku kryzysu ekonomicznego i społecznego na wsi, który dotknął tereny wiejskie w latach 70 i 80 XX wieku. Przyczyną były radykalne zmiany w produkcji rolnej, transporcie, a także niszczenie handlu lokalnego przez supermarkety. Istotną podstawę kryzysu stanowiła Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej. Do tej pory podstawowym jej założeniem było produkowanie masowo taniej żywności (wspieranie trwa do dzisiaj), bez uwzględniania jej jakości, oraz lokalnych powiązań producentów (rolników) z konsumentami. Nadzieję budzą obecne próby zmiany polityki rolnej w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich i nie dotowania samej produkcji

¹ Fragment dotyczący historii odnowy wsi opracowano na podstawie: R. Wilczyński, „Odnowa wsi perspektywą rozwoju obszarów wiejskich w Polsce”. RCDRRiOW Poznań, 2003.

żywności, ale wspieranie producentów rolnych, w tym produkujących dobrej jakości żywność w mniejszych gospodarstwach (np.: program rolnośrodowiskowy, produkty lokalne, odnowa wsi, różnicowanie produkcji na terenach wiejskich). Polska jest obecnie w sytuacji żywiolowego rozwoju supermarketów, a więc ten kryzys nas dotyka i będzie się rozwijał.

Koncepcja odnowy wsi powstała w Niemczech w połowie lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Ważne daty dla tego działania to:

- o 1984 - powstał Europejski Ruch Odnowy Wsi i Małych Miast.
- o 1994 - opracowanie i przyjęcie „Strategii dla wiejskiej Europy”,
- o 1996 - na III Kongresie Odnowy Wsi przyjęto „Przewodnią koncepcję rozwoju terenów wiejskich i odnowy wsi w Europie”.

Dokument „Strategia dla wiejskiej Europy” określa trzy podstawowe zasady, które powinny być przestrzegane w rozwoju obszarów wiejskich. Zasadnicza ich treść zawarta jest poniżej.

1. Wzajemne powiązania ludzi ze środowiskiem (naturalnym i kulturowym), w którym żyją. Sprawy związane z mieszkańcami i ich aktywnością nie mogą dominować nad potrzebą ochrony środowiska, jak również ochrona środowiska nie może być celem samym w sobie, nie uwzględniającym potrzeb ludzi.
2. Współpraca i zintegrowane działanie. Rozwój lokalny może być skutecznie realizowany tylko dzięki efektywnej współpracy wszystkich zainteresowanych stron. Ważna jest szczególnie współpraca pomiędzy mieszkańcami i gminą. Istotne jest, aby układ współpracy był partnerski, bez dominacji, narzucania woli czy zastępowania w działaniach przez jedną ze stron.
3. Konsultacje i zaangażowanie. W planowaniu i realizacji działań należy uwzględniać poglądy i oczekiwania tych, którzy żyją w danej miejscowości. Do realizacji rozwoju powinniśmy w pierwszej kolejności korzystać z zasobów lokalnych – zarówno ludzkich, jak i przyrodniczych, kulturowych, gospodarczych. W proces muszą być aktywnie włączone społeczności lokalne.

Powyższe zasady uwzględniają podstawowe założenia zrównoważonego rozwoju, oraz Agendy 21.

Metoda pracy. Jak i dlaczego pracowaliśmy?

Mieszkańcy wsi Chełstów opracowali samodzielnie Plan Odnowy Miejscowości, korzystając jedynie z pomocy zewnętrznych ekspertów w zakresie metodyki i redakcji końcowej dokumentu.

Czym jest Plan Odnowy Miejscowości?

Plan Odnowy Miejscowości jest sposobem osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie rozwojem. Przy konstruowaniu wizji i sposobów dojścia do niej za podstawę, oprócz typowych dla planów elementów, bierze się wartość środowiska. Granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska i ich ochrona.

Po co miejscowości plan odnowy?

- Tworzenie planu odnowy pozwala mieszkańcom zaplanować swoją przyszłość w perspektywie kilkunastu lat, spojrzeć na miejscowość całościowo, rozpatrując poszczególne obszary aktywności w powiązaniu ze sobą. Plan odnowy to nie tylko dokument opisujący drogi dojścia do założonych celów, ale także proces, w którym uczestniczą mieszkańcy zainteresowani przyszłością swojej miejscowości.
- Zapisanie planu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich mieszkańców miejscowości.
- Budowanie planu umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji

często wymaga consensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie planu, z którą będą identyfikowali się mieszkańcy miejscowości.

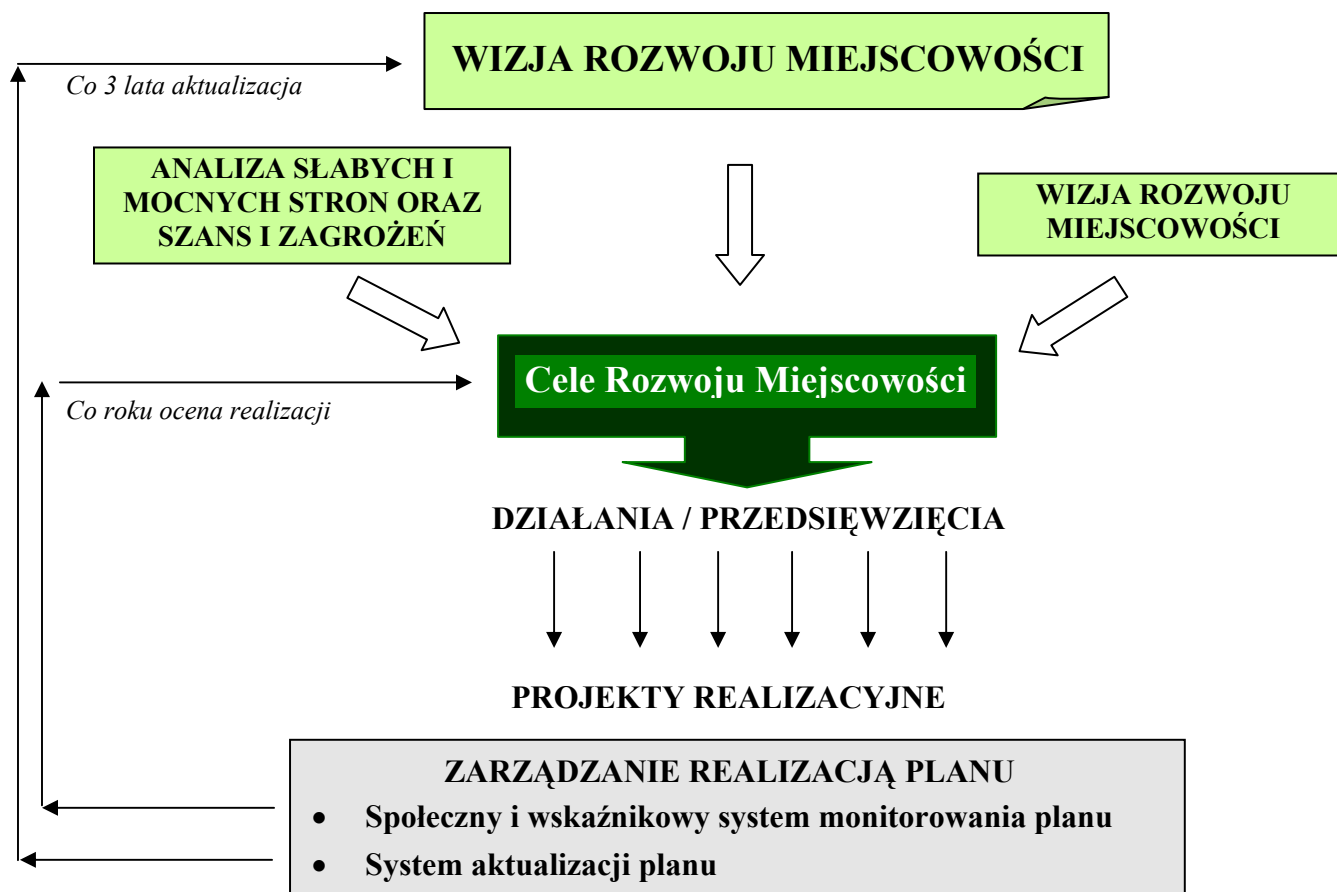
- Tworzenie planu sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości, a przez to przyjrzenie się możliwościom, potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości.
- Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi jak środowisko, ludzie, teren, infrastruktura i środki finansowe. Zasoby te są zwykle ograniczone, dlatego też można zaplanować odpowiednie gospodarowanie nimi.
- Plan - to instrument długofalowego zarządzania miejscowością. Wnosi elementy ciągłości i trwałości w poczynania władz gminy, niezależnie od zmieniających się układów politycznych.

Do opracowania planu odnowy miejscowości władze miejscowości, i Gminy oraz Fundacja Doliny Baryczy zaprosiły mieszkańców Chelstowa, jak również osoby zainteresowane problematyką. Nie wszystkie zaproszone osoby skorzystały z możliwości uczestniczenia w pracach grupy. Praca polegała na uczestniczeniu w zajęciach warsztatowych. Prowadzący warsztaty moderator miał za zadanie przeprowadzenie grupy przez kolejne etapy pracy, a także pomoc w redagowaniu wyników prac warsztatowych. Wszystkie zapisy w planie zostały samodzielnie wypracowane przez uczestników warsztatów, każdy zapis był poddany ogólnej dyskusji i przyjmowany przez ogół zgromadzonych.

W wyniku budowy planu odnowy miejscowości otrzymaliśmy:

1. Dokument w wersji pisanej.
2. Grupę zaangażowaną w rozwój wsi.

Struktura Planu Odnowy Miejscowości

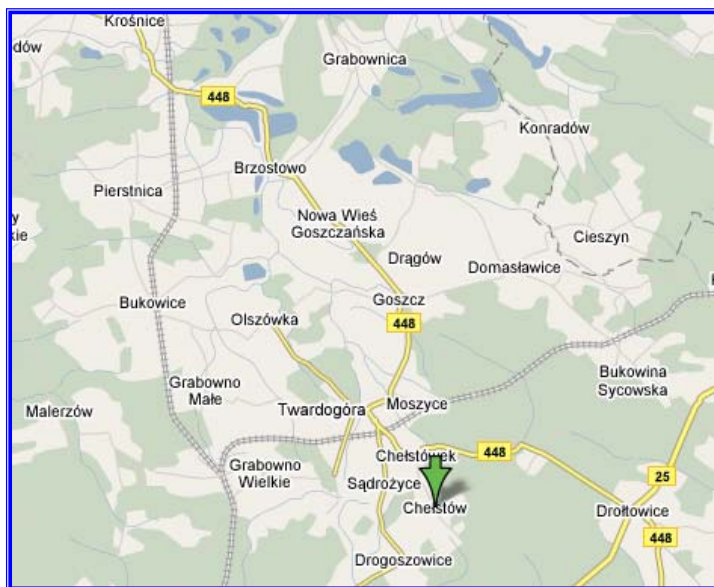

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI ORAZ PLANOWANE KIERUNKI JEJ ROZWOJU

Jaka jest nasza miejscowość dzisiaj? Jak i gdzie chcemy żyć i mieszkać?

Chełstów leży we wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie oleśnickim, w gminie Twardogóra. Ta malowniczo położona wieś usytuowana jest na południowo -

wschodnim zboczu Wzgórz Trzebnickich (250m n.p.m.), 3 km na południe od Twardogóry. Są to Wzgórza Twardogórskie, nazywane Górami Kocimi, które należą do makroregionu Wału Trzebnickiego. Powierzchnia Wzgórz wynosi ok. 200 km², z czego ok. 80 km² to tereny powyżej 200 m n.p.m., a największe wzniesienie to Zbójnik (272 m n.p.m.). Chełstów otoczony jest przez liczne lasy, które są źródłem pozyskiwania surowców dla firm działających w okolicy oraz dających zatrudnienie mieszkańcom wsi.

Najcenniejszym zabytkiem na terenie Chełstowa jest drewniany kościół św.

Idziego Opata. Jest to zabytek architektury sakralnej II klasy. Jego obecna konstrukcja powstała ok. 1695 roku. Bardzo zła klasa ziemi nie sprzyja rozwojowi rolnictwa we wsi. Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w przemyśle.

Planowane kierunki rozwoju miejscowości

Wizja rozwoju miejscowości Chełstów

Jak i gdzie chcemy żyć i mieszkać? Do czego zmierzamy?

Wizja zrównoważonego rozwoju wsi to obraz jej przyszłego stanu, do którego będzie się dążyć uwzględniając dobro środowiska przyrodniczego i potrzeby mieszkańców, przy pełnym wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych. Sformułowaliśmy obraz wsi za około 8 lat określając wygląd wsi, pożądane cechy środowiska przyrodniczego, aktywność gospodarczą, funkcjonowanie wsi i poziom życia mieszkańców. W celu pełnego i odpowiedniego wdrożenia wspólnie wypracowanej wizji określiliśmy szczególnie ważne punkty przełomowe w procesie realizacji Planu, które pozwoliły na wyznaczenie mniejszych celów sposobów i sposobów ich stopniowej realizacji. Jest to bardzo istotny etap. Każdy z nas planuje swoją przyszłość w oparciu o marzenia i chęć osiągnięcia określonych celów, również my tak postąpiliśmy mając na myśli naszą wieś. Perspektywa 8 lat pozwala na dosyć realne określenie, jaki ma być Chełstów z możliwością zaplanowania działań, które przybliżą nas do wizji.

Wizję rozwoju miejscowości Chelstów, powstałej w wyniku analiz oraz dyskusji mieszkańców, sformułowano następująco:

Chelstów - wyróżniająca się wieś otoczona lasami z aktywnymi, przyjaznymi i ceniącymi kulturę mieszkańcami.

Wizja w ujęciu szczegółowym to bardziej rozwinięty obraz miejscowości:

Wygląd wsi

- We wsi jest odrestaurowany park, w którym nasadzono wiele nowych drzew, są wyznaczone ścieżki spacerowe
- Istnieje odpowiednia gospodarka odpadami
- We wsi działa kanalizacja
- Plac zabaw i boisko sportowe są odremontowane i posiadają wszystkie wymogi bezpieczeństwa
- W miejscowości powstała nowa świetlica z pełnym wyposażeniem i zapleczem sanitarnym
- Wieś posiada wyremontowane drogi z chodnikami, poboczami i oświetleniem
- Gospodarstwa we wsi są zadbane i wyremontowane, wokół jest dużo zieleni
- We wsi jest piękny czysty staw, w którym hodowane są różnorodne gatunki ryb.

Mieszkańcy i ich aktywność

- We wsi większość stanowią ludzie młodzi i dobrze wykształceni
- We wsi aktywnie działa KGW
- We wsi istnieje zespół muzyczny „Chelstowiacy”. Należą do niego i starsi i młodszy mieszkańcy Chelstowa, co jednoczy wszystkich mieszkańców.
- We wsi jest biblioteka, która umożliwia doksztalcanie się młodzieży i rozwój ich zainteresowań
- Dzieci i młodzież posiadają dobrą bazę do kształcenia.
- Mieszkańcy chętnie swój wolny czas spędzają w odrestaurowanym parku, na spacerach rodzinnych.
- We wsi działa nowa świetlica wiejska, która służy wszystkim mieszkańcom. Organizowane są w niej zebrania wiejskie, zabawy i imprezy lokalne takie jak: wesela, Sylwester, itp.

Aktywność gospodarcza

- Wzrost poziomu rolnictwa. Zwiększenie gospodarstw i ich unowocześnienie.
- We wsi istnieją gospodarstwa agroturystyczne, które przyciągają turystów do odwiedzania miejscowości.
- We wsi funkcjonuje hotel oraz zajazdy przydrożne.
- Dzięki rozwojowi istniejących i powstawaniu nowych firm pojawiają się nowe miejsca pracy.

Cele rozwoju. Co musimy zrobić?

Cele wynikają z problemów, jakie w chwili obecnej przeszkadzają nam w osiągnięciu wizji rozwoju. Cele mamy zrealizować w całości i w pełni za to ponosimy odpowiedzialność. Przy realizacji planu opartego o zrównoważony rozwój cele społeczno-gospodarcze muszą być zharmonizowane ze środowiskiem. Granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska przyrodniczego. Cele powinny być konkretne i mierzalne, realistyczne, osiągalne, określone w czasie, czyli takie, o których można powiedzieć, że zostały wykonane lub nie. Realizacja celów powinna nas doprowadzić do osiągnięcia wizji i satysfakcji z rozwoju miejscowości.

Wygląd wsi

1. Realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego na drogach w obrębie miejscowości
2. Budowa kanalizacji sanitarnej
3. Ochrona środowiska naturalnego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji
4. Zadbanie o odpowiednią gospodarkę odpadami
5. Doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagrod wiejskich

Mieszkańcy i ich aktywność

1. Zwiększenie atrakcyjności życia mieszkańców
2. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości

Aktywność gospodarcza

1. Wsparcie dla rozwoju drobnych usług, rzemiosła, rękodzielnictwa i ekologicznego rolnictwa
2. Zwiększenie zainteresowania mieszkańców turystyką

Działania i planowane przedsięwzięcia. Jak to zrobić?

Wcześniej przyjęte cele rozwoju wynikają wprost z zidentyfikowanych powyżej problemów, a dla ich realizacji mieszkańcy ustalili szereg działań (przedsięwzięć). Co do czasu ich realizacji i sposobów finansowania dane zostały umieszczone w opisie planowanych zadań w perspektywie 7 lat od dnia przyjęcia dokumentu.

Cele realizujemy poprzez szereg działań (przedsięwzięć).

1. Wygląd wsi

1. Cel 1.1. Realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego na drogach w obrębie miejscowości

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Opracowanie bilansu potrzeb w zakresie poprawy stanu technicznego dróg:
  - Modernizacja nawierzchni drogowej.
  - Budowa chodników i poboczy.
  - Modernizacja i uzupełnienie oświetlenia drogowego.
2. Współpraca z zarządcą drogi w zakresie poprawy jej bezpieczeństwa.
3. Współpraca z gminą w celu pozyskania środków zewnętrznych na infrastrukturę drogową wewnątrz wsi.

Cel 1.2. Budowa kanalizacji sanitarnej

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Promowanie alternatywnych rozwiązań technicznych w zakresie utylizacji ścieków w systemie przyzagrodowym.
2. Przygotowanie dokumentacji na budowę systemu kanalizacji oraz jego budowa na terenie wsi.

Cel 1.3. Ochrona środowiska naturalnego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Poprawa wyglądu środowiska przyrodniczego.
  - Oczyszczenie stawów
  - Wycięcie suchych drzew i samosiejek w parku
  - Budowa ścieżek spacerowych w parku.
2. Promowanie czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu.
3. Prowadzenie warsztatów edukacyjnych i pogadanek podnoszących świadomość mieszkańców o ekologii oraz potrzebie ochrony środowiska przyrodniczego.

Cel 1.4. Zadbanie o odpowiednią gospodarkę odpadami

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
2. Wprowadzenie pełnej segregacji odpadów.
3. Usprawnienie systemu wywozu odpadów, tak aby uniknąć składowania odpadów w miejscach niedozwolonych.

Cel 1.5. Doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród wiejskich

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Organizacja konkursów na najładniejsze gospodarstwo, obejście i taras (balkon).
2. Remont budynków, elewacji, dachów.
3. Poprawa estetyki podwórek i ogrodzeń.
4. Zachowanie tradycyjnych form w architekturze i urządzaniu posesji.

2. Mieszkańcy i ich aktywność

Cel 2.1. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Wspólne organizowanie przez wszystkich mieszkańców imprez takich jak dożynki, festyny, sylwester, itd.
2. Pobudzenie do działania poprzez zorganizowanie się mieszkańców w kołach zainteresowań, klubach sportowych.
3. Powstanie zespołu ludowego „Chełstowiacy”
4. Współpraca mieszkańców z gminą i organizacjami pozarządowymi przy pisaniu i realizacji projektów na rzecz szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich.
5. Stworzenie miłej, przyjaznej atmosfery i zainteresowanie nowych mieszkańców sprawami wsi.
6. Integrowanie się mieszkańców podczas wspólnych pogadanek, zebrań, biesiad i festynów organizowanych przez mieszkańców Chełstowa.

Cel 2.2. Zwiększenie atrakcyjności życia mieszkańców

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Adaptacja i modernizacja budynku szkoły na świetlicę wiejską
  - Przygotowanie dokumentacji.
  - Wszczęcie procedury przetargowej i wyłonienie wykonawcy.
  - Roboty budowlano – modernizacyjne.
  - Zakup sprzętu niezbędnego do wyposażenia świetlicy.
  - Współpraca z gminą w celu pozyskania środków
2. Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy
  - Wyznaczenie miejsca pod planowane przedsięwzięcie.
  - Budowa miejsca spotkań i rekreacji dla mieszkańców i turystów
    - altana ze podestem i sceną
    - plac zabaw
  - oczyszczenie i zagospodarowanie terenu wokół świetlicy.
3. Organizowanie rozgrywek i zawodów o charakterze regionalnym
4. Promocja i rozwój klubów sportowych

1. Aktywność gospodarcza

Cel 3.1. Wsparcie dla rozwoju drobnych usług, rzemiosła, rękodzielnictwa i ekologicznego rolnictwa

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Organizacja szkoleń w zakresie wykorzystania zdolności i umiejętności mieszkańców w rzemiośle, rękodziele artystycznym, itp.
2. Organizacja wizyt studyjnych dla mieszkańców do miejsc gdzie takie usługi funkcjonują.

3. Sprzedaż produktów podczas imprez i festynów organizowanych we wsi oraz w ramach imprez regionalnych, jarmarków i targów.
4. Promocja miejscowości, gminy i Doliny Baryczy podczas imprez promocyjnych i rekreacyjnych oraz różnego rodzaju wyjazdów.
5. Nawiązanie współpracy z okolicznymi rolnikami w celu zorganizowania produkcji rolnej nastawionej tylko na żywność zdrową ekologiczną oraz organizowanie rolników w zespoły i grupy współpracujące ze sobą.

Cel 3.2. Zwiększenie zainteresowania mieszkańców turystyką

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Promowanie nowych, alternatywnych miejsc pracy na wsi związanych z turystyką wiejską i agroturystyką.
2. Przeprowadzenie szkoleń i kursów z przedsiębiorczości i agroturystyki.
3. Wsparcie finansowe i merytoryczne działań związanych z budowaniem i rozwijaniem usług turystycznych i okołoturystycznych.

Powiązanie z planami i działaniami realizowanymi w gminie i regionie.

Plan realizuje cele zawarte w opracowanej w 2002 roku Strategii rozwoju miasta i gminy Twardogóra, jak również jest zgodny z obowiązującym prawem miejscowym związanym z zagospodarowaniem przestrzennym Miasta i Gminy Twardogóra.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

Położenie i zabudowa

Chełstów leży w południowej części gminy Twardogóra. Obszar sołectwa wynosi 1052,5203 ha. Miejscowość położona jest wśród Wzgórz Twardogórskich, tzw. Gór Kocich, które należą do makroregionu Wału Trzebnickiego. Powierzchnia Wzgórz wynosi ok. 200 km². Największe Wzgórze to Zbójnik (272 m n.p.m.). Wzniesienia znajdujące się w okolicach Chełstowa należą do jednych z najciekawszych. Znajdują się tam bardzo dobre punkty widokowe i ciekawe trasy rowerowe. Obcojęzyczna nazwa wsi to Gross Schynwald czyli Duży Piękny Las. Nazwa ta z całą pewnością wiąże się z tym, że wieś otoczona jest lasami.

Środowisko przyrodnicze

Tereny wokół wsi pokrywają rozległe ekosystemy leśne. Są to głównie drzewostany olchowo-jesionowe. W runie występują gatunki chronione: marzanka wonna, konwalia majowa, pokrzyk wilcza jagoda, śnieżyca wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, kopytnik pospolity. W okolicach występują również liczne stawy rybne.

Gleby

W okolicach wsi występują różnorodne typy gleb: gleby pseudobielicowe, brunatne i mady. Największy procent stanowią gleby pseudobielicowe. Skałą macierzystą występujących w tym

terenie gleb są piaski luźne, słabogliniaste, gliny lekkie, gliny ciężkie oraz ły. W obrębie gruntów ornyc w większości występuje V i IV klasa, natomiast w użytkach zielonych największy udział stanowią gleby IV i V klasy. Gleby należące do I i II klasy nie występują, a klasa II ma bardzo znikomy udział.

Gleby wytworzone z piasków gliniastych i glin lekkich tworzą kompleks żytni bardzo dobry i żytni dobry, natomiast gleby wytworzone z glin ciężkich i łów zaliczane są do kompleksu pastewnego mocnego. Gleby należące do kompleksu pszennego

dobrego tworzą niewielkie enklawy. Użytki zielone występujące w dolinach rzecznych zaliczane są do użytków dobrych.

Klimat

Okolice wsi należą do najcieplejszych terenów klimatycznych w kraju. Średnia roczna temperatura wynosi około 7,7°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń, w którym średnia temperatura wynosi -1,7°C, a najcieplejszym lipiec – około 17,4°C. Średnio w roku notuje się 120 dni z przymrozkami. Maksymalne temperatury jakie mogą wystąpić na terenie to +36°C, a minimalne poniżej -30°C. Roczna suma opadów wynosi około 580mm. Lipiec jest miesiącem o największej sumie opadów. Średnio w roku notuje się około 22 dni z burzą i 30 do 40 dni z mgłą.

Dziedzictwo Kulturowe

Tereny na których obecnie znajduje się wieś Chełstów jak również jej okolice sięgają czasów panowania pierwszych Piastów. Zamieszkiwane one wówczas były przez potomków słowiańskich Słężan.

Do najcenniejszych zabytków znajdujących się w miejscowości należy drewniany kościółek św. Idziego. Wzniesiono go prawdopodobnie po 1695 roku na miejscu starszego pochodzącego z XVI wieku. Kościół jest zabytkiem architektury sakralnej II klasy.

Mieszkańcy i ich aktywność

W Chełstowie znajduje się Szkoła Podstawowa, do której uczęszczają nie tylko dzieci miejscowe ale również z pozostałych wiosek. Działa klub sportowy WKS Chełstów. Jego członkowie biorą udział w licznych rozgrywkach ligowych.

Mieszkańcy szczególnie odczuwają brak miejsca spotkań, bowiem w miejscowości nie ma świetlicy. Utrudnia to integracje mieszkańców oraz rozwój zainteresowań młodzieży. Jest sklep. Raz w roku w dniu św. Idziego organizowany jest odpust patrona kościoła w Chełstowie. Z tej okazji do miejscowości przybywają liczni goście. Święto to można wykorzystać do promocji i rozwoju wsi.

Większość potrzeb związanych z opieką zdrowotną, kulturą mieszkańcy zaspokajają w Twardogórze oddalonej o 4 km.

Aktywność gospodarcza

Gospodarka we wsi Chełstów w dużej mierze opiera się na przemyśle drzewnym. Znajduje się tu zakład obróbki drzewa, zakład meblowy, zakład ślusarski, zakład usług leśnych. Bardzo słabo rozwinięte jest rolnictwo. Przyczyną tego są słabe klasy ziem, jakie występują w okolicy. Spowodowało to, iż większość mieszkańców musiała szukać pracy poza miejscem zamieszkania. Obecnie we wsi nie pojawiają się także

nowe inwestycje, które dałyby zatrudnienie mieszkańcom.

Szansą dla wsi może być zakwalifikowanie się gminy do programów rolno-środowiskowych. W ramach tych programów rolnicy mogą otrzymywać dodatkowe fundusze za ekstensywne użytkowanie łąk, pastwisk w sposób zachowujący ich walory przyrodnicze.

Celem programów jest:

- promocja systemów produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska, które wykraczają poza zwykłą dobrą praktykę rolniczą;
- poprawa stanu świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej.
- ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Wieś położona jest na atrakcyjnym terenie pod względem turystycznym. Słabo jest jednak ten czynnik wykorzystywany. W miejscowości bowiem nie ma gospodarstw agroturystycznych. Produktem turystycznym mogą być wycieczki po lasach i Wzgórzach Twardogórskich. Przez Chełstów biegnie czerwony szlak rowerowy. Ze szlaku podziwiać można uroczy krajobraz i piękną panoramę na Dolinę Baryczy. Istotne dla rozwoju wsi może mieć jej położenie niedaleko drogi krajowej nr 448 relacji Milicz-Syców.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ MIEJSCOWOŚCI

Na co możemy postawić? Na co musimy uważać?

Podczas zebrań wiejskich poświęconych dyskusji nad planem odnowy miejscowości, mieszkańcy trafnie zwrócili uwagę na swoje atuty, silne strony, ale zauważając także pewne słabości i zagrożenia.

Analiza SWOT

Zastanawialiśmy się nad tym, czy znajdziemy w naszej wsi jakieś mocne strony, które pozwolą nam na wykorzystanie ich do rozwoju. Szukaliśmy również szans w zmieniającym się wokół nas otoczeniu i przewidywalnej przyszłości, które by nam pomogły. Postanowiliśmy też przyjrzeć się krytycznie i zobaczyć nasze słabe strony, które mogą nam utrudniać rozwój, ale też staraliśmy się rozpoznać zagrożenia dla naszej wsi grożące jej z zewnątrz.

Czynniki sprzyjające rozwojowi to **stymulatory rozwoju** tzn. te czynniki, które umożliwią naszej wsi realizację przyjętej wizji i celów planu. Są to czynniki, które wieś może wykorzystać w pobudzaniu własnego rozwoju. Należy do nich zaliczyć:

- Stymulowanie inicjatyw społecznych. Stworzenie warunków do zwiększenia aktywności mieszkańców zarówno w zakresie inicjatyw własnych (własna działalność gospodarcza, zmiana kwalifikacji zawodowych) jak i przedsięwzięć służących mieszkańcom (zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, opieka nad osobami znajdującymi się w trudnych warunkach). Temu celowi może służyć powołanie organizacji społecznej oraz organizacji gospodarczej wspierającej przedsiębiorczość i tworzenie dodatkowych miejsc pracy.
- Tworzenie partnerstwa społecznego i zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów wsi. Ma temu służyć odpowiedni przepływ informacji pomiędzy Gminą, Radą Sołecką i mieszkańcami oraz informacji zwrotnych od mieszkańców. Wykorzystanie wiedzy i pomysłów lokalnej społeczności to budowanie rozwoju wsi w oparciu o najcenniejszy zasób – potencjał ludzki. Dobra komunikacja to pierwszy warunek zmiany postaw mieszkańców, którzy są często nastawieni obojętnie, a nawet wrogo do działań samorządu.
- Wykorzystanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy w promocji wsi, tworzenie dodatkowych miejsc pracy i przyciąganie inwestorów zewnętrznych.
- Przygotowanie szczegółowych projektów do zapisanych celów, przedsięwzięć i zadań Planu i staranie się o zewnętrzne fundusze na ich realizację.

Zastanowiliśmy się nad mocnymi i słabymi stronami naszej wsi, które znamy dzisiaj i które wpływają na nasze życie. Odnieśliśmy się również do możliwości i zagrożeń, które mogą się pojawić w przyszłości i jaki mogą mieć wpływ na nasz rozwój. Stawiając na mocne strony i wykorzystując szanse możemy skutecznie zmniejszać negatywny wpływ słabości i zagrożeń.

Analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (SWOT)

Mocne strony	Słabe strony
• Dobre położenie wsi – cisza, dużo zieleni, świeże powietrze • Niskie bezrobocie • Idealne warunki do rozwoju agroturystyki. • Otaczające lasy dostarczające rozgłosu pozytywnego na temat naszej wsi dzięki dużym zasobom runa leśnego • Specyficzny klimat, który przyciąga nowych mieszkańców z dużych miast • Utalentowana i aktywna młodzież, która rozślawia naszą wieś • Zgranie i zaangażowanie mieszkańców zwłaszcza jeśli rzucone zostaje mądre hasło do mobilizacji • Pracowitość i dbałość mieszkańców o wygląd wioski oraz gościnność • Niesienie pomocy • Dobra współpraca z władzami gminy	• Zanieczyszczenia środowiska • Nieprzewidywalne zmiany pogody • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura publiczna (zaplecze sportowe i kulturalne, park zaniedbany) • Brak wystarczająco wolnego czasu • Głupie gadanie tych, co nic nie robią • Mała wiara części mieszkańców w skuteczność prowadzonych działań • Niska aktywność gospodarcza mieszkańców • Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa i wodno – kanalizacyjna • Brak środków na realizację zaplanowanych działań
Szanse	Zagrożenie
• Pozycja lidera w gminie. • Pozytywny wizerunek wsi na zewnątrz nie tylko na terenie gminy a również poza nią. • Obiekt szkoły jako centrum aktywności lokalnej i turystycznej • Większe dofinansowanie z UE • Powstanie świetlicy i remont miejsc użyteczności publicznej • Odpowiednia gospodarka wodno – ściekowa • Duża liczba młodych i nowych mieszkańców we wsi	• Wysokie płoty „przybyszów” – sąsiadów • Sztuczny podział wsi • Słaby przyrost naturalny we wsi • Emigracja ludzi młodych • Brak dotacji na realizację celów • Niestabilne prawo, które uniemożliwi realizację naszych marzeń • Brak gwarancji na sprzedaż wyprodukowanych produktów rolnych • Brak dotacji na zamierzone cele

Problemy rozwoju miejscowości

Wygląd wsi

1. Braki w infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej.
2. Nieodpowiednia segregacja odpadów.
3. Zły stan infrastruktury drogowej, niski stopień bezpieczeństwa.
4. Zanieczyszczenie środowiska.

Mieszkańcy i ich aktywność

1. Słabe zaangażowanie i aktywność mieszkańców.
2. Mała świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.
3. Niedostateczne przygotowanie mieszkańców do pozyskiwania środków zewnętrznych.
4. Brak świetlicy wiejskiej, co utrudnia rozwój kulturalny i integrację mieszkańców.

Aktywność gospodarcza

1. Słaby rozwój rolnictwa spowodowany złymi klasami ziemi.
2. Niedostateczny rozwój przedsiębiorczości związanej z agroturystyką, turystyką.
3. Mała ilość miejsc pracy we wsi i okolicy.

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁCZNOŚĆ LOKALNĄ

Jak zaznaczyliśmy w części wstępnej Planu, jednym z istotnych źródeł finansowania jego realizacji jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – Oś 3 – Odnowa i rozwój wsi. Z pomocy mogą skorzystać miejscowości, gmin wiejskich, gmin miejsko-wiejskich i gmin miejskich z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców. Bezpośrednim odbiorcą pomocy i realizatorem przedsięwzięć może być:

- gmina,
- instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego,
- kościół lub związek wyznaniowy,
- organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego.

Przedsięwzięcia nie mogą mieć charakteru komercyjnego i muszą służyć osiągnięciu założonych w planie i projekcie celów operacji i ich zachowania przez 7 lat od dnia dokonania przez agencję płatniczą płatności ostatecznej.

Poniżej zostały przedstawione przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w latach 2008-2015. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana i uzupełniana. Do realizacji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich kwalifikować się będą zadania, dla których wartość dofinansowania nie będzie niższa niż 25 000 złotych.

Szczegółowy opis poszczególnych przedsięwzięć oraz projekty i kosztorysy prac (jeśli będą wymagane) stanowić będą oddzielne dokumenty opracowane zgodnie z prawem oraz obowiązującymi przepisami.

Umieszczone w tabeli dane dotyczące czasu realizacji, szacunkowych kosztów, źródeł finansowania nie wynikają z szczegółowo opracowanych projektów. Wszystkie mogą ulec zmianie w wyniku dalszych prac nad zadaniami i przedsięwzięciami. Dynamika naszych czasów zapewne ujawni nowe źródła finansowania, technologie i możliwości realizacyjne. Należy pamiętać, że realizacja przedsięwzięć i zadań w dużej mierze zależy od aktywności mieszkańców. Wymienione w tabeli kwoty nie są związane jakimikolwiek zapewnieniami ich przyznania zarówno ze strony Gminy jak i innych źródeł. Dopiero starania mieszkańców, wsparte ze strony innych podmiotów, mogą sprawić, że zostaną uzyskane i wspomogą rozwój wsi.

Cel	Nazwa zadania/ przedsięwzięcia	Harmonogram realizacji	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania i pomocy	Realizator i współpracownicy
Wygląd wsi					
Realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego na drogach w obrębie miejscowości	Opracowanie bilansu potrzeb w zakresie poprawy stanu technicznego dróg: • Modernizacja nawierzchni drogowej. • Budowa chodników i poboczy. • Modernizacja i uzupełnienie	2009-2012	2 000 000	Budżet gminy, Fundusze Unijne	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, mieszkańcy

	oświetlenia drogowego.				
	Współpraca z zarządcą drogi w zakresie poprawy jej bezpieczeństwa.	2008-2015	3 000 000	Fundusze Unijne, budżet gminy i powiatu,	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, mieszkańcy
	Współpraca z gminą w celu pozyskania środków zewnętrznych na infrastrukturę drogową wewnątrz wsi.	2009-2014	1000 000	Fundusze Unijne, budżet państwa i gminy,	Urząd Gminy, MSWiA, TFOGR, mieszkańcy
Budowa kanalizacji sanitarnej	Promowanie alternatywnych rozwiązań technicznych w zakresie utylizacji ścieków w systemie przyzagrodowym.	2008-2009	5 000	Budżet gminy, WFOŚiGW, Fundusze Unijne	Urząd Gminy, Rada Solecka, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, mieszkańcy
	Przygotowanie dokumentacji na budowę systemu kanalizacji oraz jego budowa na terenie wsi.	2008-2012	4 200 000	Budżet gminy, WFOŚiGW, Fundusze Unijne	Urząd Gminy, Rada Solecka, mieszkańcy
Ochrona środowiska naturalnego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji	Poprawa wyglądu środowiska przyrodniczego. • Wycięcie suchych drzew i samosiejek w parku oraz nasadzenie nowych drzew (dębów w ramach akcji „Sadzimy dęby w Dolinie Baryczy”), celem poszerzenia strefy parkowej • Oczyszczenie stawów • Budowa ścieżek spacerowych w parku. • Wykonanie łącznika (ścieżki spacerowo-rowerowej) między terenem parku a terenem sportowo-rekreacyjnym (działka nr 146/2 i cz. 148/2)	2008-2010	500 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, budżet gminy, LGD, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Urząd Gminy, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
	Promowanie czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu.	2008-2015	10 000	Fundusze Unijne, budżet gminy, mieszkańcy	Urząd Gminy, Rada Solecka, mieszkańcy

	Prowadzenie warsztatów edukacyjnych i pogadań podnoszących świadomość mieszkańców o ekologii oraz potrzebie ochrony środowiska przyrodniczego.	2008-2012	10 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, budżet gminy, LGD, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Lokalna Grupa Działania, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, UG, inni
<i>Zadbanie o odpowiednią gospodarkę odpadami</i>	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	2008-2015	100 000	Budżet gminy, WFOŚiGW, Fundusze Unijne	Urząd Gminy, Rada Solecka, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, mieszkańcy
	Wprowadzenie pełnej segregacji odpadów.	2008-2010	200 000	Budżet gminy, WFOŚiGW, Fundusze Unijne	Urząd Gminy, Rada Solecka, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, mieszkańcy
	Usprawnienie systemu wywozu odpadów, tak aby uniknąć składowania odpadów w miejscach niedozwolonych.	2009-2010	20 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, budżet gminy, przedsiębiorcy	Urząd Gminy, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
<i>Doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród wiejskich</i>	Organizacja konkursów na najładniejsze gospodarstwo, obejście i taras (balkon).	2008-2015	10 000	Budżet gminy, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Urząd Gminy, Fundacja DB, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
	Remont budynków, elewacji, dachów.	2008-2015	1 000 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, budżet gminy, LGD, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Urząd Gminy, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
	Poprawa estetyki podwórek i ogrodzeń.	2008-2015	200 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, LGD, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Urząd Gminy, Fundacja DB, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
	Zachowanie tradycyjnych form w architekturze i urządzaniu posesji.	2008-2015	100 000	Fundusze Unijne, środki krajowe, budżet gminy, LGD, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Urząd Gminy, Sołtys i Rada Solecka, mieszkańcy
Mieszkańcy i ich aktywność					
<i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy</i>	Wspólne organizowanie przez wszystkich mieszkańców imprez takich jak dożynki,	2008-2015	15 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy,	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców, LGD,

miejscowości	festyny, sylwester, itd.			UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
	Pobudzenie do działania poprzez zorganizowanie się mieszkańców w kołach zainteresowań, klubach sportowych, itp.	2009-2015	10 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców, LGD,
	Powstanie zespołu ludowego „Chelstowiacy”	2008-2009	15 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców, LGD,
	Współpraca mieszkańców z gminą i organizacjami pozarządowymi przy pisaniu i realizacji projektów na rzecz szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich.	2009-2015	50 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców, LGD, Fundacja Dolina Baryczy, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, ODR
	Stworzenie miłej, przyjaznej atmosfery i zainteresowanie nowych mieszkańców sprawami wsi.	2008-2009	1 000	Program LEADER, budżet gminy,	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców,
	Integrowanie się mieszkańców podczas wspólnych pogadanek, zebrań, biesiad i festynów organizowanych przez mieszkańców Chelstowa.	2008-2015	10 000	Unia Europejska, Program LEADER, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, budżet gminy, środki własne mieszkańców, inne	Mieszkańcy przy pomocy Urzędu Gminy, ODR, inne
	Zwiększenie atrakcyjności życia mieszkańców	Adaptacja i modernizacja budynku szkoły na świetlicę wiejską i schronisko młodzieżowe • Przygotowanie dokumentacji. • Wszczęcie procedury przetargowej i wyłonienie wykonawcy. • Roboty budowlane – modernizacyjne. • Zakup sprzętu niezbędnego do	2008-2009	1 900 000	Unia Europejska, Program LEADER, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, budżet gminy, inne

	wyposażenia świetlicy i schroniska • Współpraca z gminą w celu pozyskania środków i zagospodarowanie terenu wokół świetlicy.				
	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy • Wyznaczenie miejsca pod planowanie przedsięwzięcie. • Budowa miejsca spotkań i rekreacji dla mieszkańców i turystów - altana ze podestem i sceną - plac zabaw oczyszczenie	2008-2009	200 000	Unia Europejska, Program LEADER, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, budżet gminy, inne	Urząd Gminy przy pomocy mieszkańców Rada Sołecka, inne
	Organizowanie rozgrywek i zawodów o charakterze regionalnym	2008-2015	16 000	Unia Europejska, budżet gminy, sponsorzy, Ministerstwo Sportu i Turystyki organizacje pozarządowe,	Urząd Gminy, mieszkańcy, organizacje pozarządowe,
	Promocja i rozwój klubów sportowych	2008-2015	16 000	Unia Europejska, budżet gminy, sponsorzy, organizacje pozarządowe,	Urząd Gminy, mieszkańcy, organizacje pozarządowe,
Aktywność gospodarcza					
<i>Wsparcie dla rozwoju drobnych usług, rzemiosła, rękodzielnictwa</i>	Organizacja szkoleń w zakresie wykorzystania i umiejętności mieszkańców w rzemiośle, rękodziele artystycznym, itp.	2008-2010	30 000	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Program LEADER, wkład własny przedsiębiorców w, Unia Europejska	Lokalni przedsiębiorcy, LGD, Urząd Gminy, mieszkańcy, Agencja Rozwoju Regionalnego, ROEFS
	Organizacja wizyt studyjnych dla mieszkańców do miejsc gdzie takie	2008-2012	20 000	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Program	Lokalni przedsiębiorcy, LGD, ODR, Urząd Gminy,
	Sprzedaż produktów podczas imprez i festynów organizowanych we wsi oraz w ramach imprez regionalnych, jarmarków i targów.	2008-2015	30 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, inne	Lokalna Grupa Działania, ODR, NGO przy pomocy mieszkańców,
	Promocja	2008-2015	40 000	Unia	Lokalna Grupa

	miejsowości, gminy i Doliny Baryczy podczas imprez promocyjnych i rekreacyjnych oraz różnego rodzaju wyjazdów.			Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, inne	Działania, ODR, NGO przy pomocy mieszkańców,
	Nawiązanie współpracy z okolicznymi rolnikami w celu zorganizowania produkcji rolnej nastawionej tylko na żywność zdrową ekologiczną oraz organizowanie rolników w zespoły i grupy współpracujące ze sobą.	2008-2010	20 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, inne	Lokalna Grupa Działania, ODR, NGO przy pomocy mieszkańców,
Zwiększenie zainteresowania mieszkańców turystyką	Promowanie nowych, alternatywnych miejsc pracy na wsi związanych z turystyką wiejską i agroturystyką.	2008-2015	30 0 00	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, inne	Lokalna Grupa Działania, ODR, NGO przy pomocy mieszkańców,
	Przeprowadzenie szkoleń i kursów z przedsiębiorczości i agroturystyki.	2009-2010	20 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, środki własne mieszkańców, inne	LGD, NGO, ODR, ARiMR, Agencja Rozwoju Regionalnego, mieszkańcy, ROEFS
	Wsparcie finansowe i merytoryczne działań związanych z budowaniem i rozwijaniem usług turystycznych i okołoturystycznych.	2009-2015	500 000	Unia Europejska, Program LEADER, budżet gminy, UMWD, środki własne mieszkańców, inne	LGD, NGO, ODR, ARiMR, Agencja Rozwoju Regionalnego, ROEFS

REALIZACJA PLANU

Zasady realizacji planu.

- Plan stanowi drogę, po której będziemy razem szli i osiągać kolejne cele rozwoju naszej miejscowości.
- Ważnymi uczestnikami realizacji Planu jesteśmy my jako mieszkańcy. Osiąganie kolejnych celów w dużej mierze będzie uzależnione od naszej aktywności osobistej.
- Bardzo istotne będą działania organizacji pozarządowych, w których sami będziemy działali lub, które zachęcimy do współpracy.
- Gmina będzie aktywnym ośrodkiem pobudzającym i wspierającym realizację naszego Planu.
- W celu aktywnego włączenia nas jako mieszkańców do realizacji przedsięwzięć, Rada Sołecka włączy się do opracowania programu współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a samorządem. W programie zostaną określone formy i metody współpracy, zasady wymiany informacji i wspierania działań organizacji pozarządowych.
- Coroczne spotkania związane z oceną realizacji Planu będą również służyły do planowania działań na najbliższy rok. Na spotkanie my mieszkańcy zaprosimy wszystkich, którzy chcą i mogą nam pomóc, a zwłaszcza organizacje pozarządowe, władze gminy, sąsiadów z zaprzyjaźnionych miejscowości.
- Wspólnie z innymi miejscowościami z gminy opracujemy zasady wymiany doświadczeń i wspólnego działania dla jeszcze bardziej efektywnego realizowania Planu.
- Władze Gminy będą uczestniczyły w spotkaniach organizowanych przez sołectwo, organizacje pozarządowe i aktywne grupy mieszkańców. Spotkania będą zwoływane przez bezpośrednio zainteresowane grupy, a ich tematem będą wspólne działania związane z realizacją Planu.

Sposoby monitorowania, oceny i aktualizacji planu

- Monitorowanie będzie organizował i nadzorował Sołtys we współpracy z Radą Sołecką.
- Monitorowane będą podstawowe zadania i przedsięwzięcia związane z realizacją planu.
- Wyniki monitorowania będą przedmiotem corocznych sprawozdań z postępu realizacji Planu, składanego na zebraniu wiejskim.
- Zarówno Rada jak i mieszkańcy ocenią realizację Planu, dokonają również identyfikacji słabych i mocnych stron realizacji planu.
- Mieszkańcy, co trzy lata będą aktualizowali plan metodą uspołecznioną, zgodną z metodą przyjętą przy jego opracowaniu.
- Inicjatorem aktualizacji będzie Sołtys wraz z Radą Sołecką przy współpracy Burmistrzem i Radą Miasta i Gminy.

Komunikacja społeczna

- Burmistrz i sołtys, jako główni animatorzy realizacji Planu, będą systematycznie informowali opinię publiczną o działaniach związanych z realizowanymi przedsięwzięciami. W tym celu ustalą między sobą zasady przekazywania informacji o podejmowanych działaniach.
- Główną drogą informowania będzie lokalna prasa, radio, telewizja i Internet.
- Komunikaty będą kierowane do mieszkańców miejscowości i gminy (informacja wewnętrzna) jak również do odbiorców regionalnych i ogólnokrajowych (informacja zewnętrzna).
- Największy nacisk zostanie położony na informacje skierowane do odbiorców lokalnych.
- W przekazywaniu informacji do mieszkańców zostaną wykorzystane również środki przekazu zwyczajowo przyjęte w gminie (tablica ogłoszeń, informowanie na spotkaniach, informacja przekazywana przez sołtysów itp.).
- Radni, mieszkańcy, zainteresowane osoby i podmioty będą miały bieżący dostęp do informacji o realizacji Planu.

Materialy źródłowe:

1. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Warszawa 2000.
2. Mastuszkiewicz J.M., Zespoły leśne Polski, PWN Warszawa 2001.
3. Wilczyński R., Odnowa wsi perspektywą rozwoju obszarów wiejskich w Polsce, RCDRRiOW Poznań 2003.